

รายงานการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด 2.4 ระดับความสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO) (รอบ 5 เดือนหลัง)

การทบทวนและวิเคราะห์ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และผลการดำเนินงานสร้างหรือพัฒนาผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ/นวัตกรรมของหน่วยงานในรอบ 5 เดือนแรก เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ

กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ใช้แนวคิดที่สำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Gephart and others ได้อธิบายว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับของระบบภายในองค์กร ผู้คนร่วมกันเรียนรู้และถ่ายโอนการเรียนรู้แก่กัน ร่วมกันผลักดันให้เกิดมรรคผลในทางปฏิบัติ
2. มีการสร้างองค์ความรู้และมีการแบ่งปันความรู้ ไม่ใช่แต่เพียงมุ่งสร้างหรือจับกระแสใหม่ ๆ เท่านั้น แต่ยังมีการส่งผ่านความรู้แก่กันอย่างรวดเร็ว เผยแพร่ให้แก่ผู้อื่นที่ต้องการใช้ได้อย่างรวดเร็วทันที
3. สนับสนุนการคิดอย่างเป็นระบบและวิพากษ์วิจารณ์ให้ผู้คนได้รู้จักคิดวิธีใหม่ ๆ ตรวจสอบความคิด ความเชื่อ ค่านิยมของตน
4. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ให้รางวัลกับความคิดสร้างสรรค์ วัฒนธรรมการบริหารงานและวัฒนธรรมขององค์กร ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานเกื้อหนุน ความเป็นผู้นำที่เป็น ครูเป็นพี่เลี้ยง
5. ยึดคนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความเป็นปกติสุข มีส่วนให้กับองค์กรและได้รับการพัฒนาไปด้วย

ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนที่ผ่านมาที่สำคัญ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ประจำปี 2565 เพื่อยกระดับคุณภาพหน่วยงาน โดยมีการพัฒนาปรับปรุงให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ทั้งด้านผลิตภัณฑ์/บริการ/กระบวนการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินพันธกิจและการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานและกำหนดทิศทางของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บทบาทผู้บริหารในการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมอนามัย เป็นประธานในการประชุมฯ ร่วมด้วย นายแพทย์สรายุทธ บุญสุข รองอธิบดีกรมอนามัย นางวิมล โรมา ผู้อำนวยการกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ และบุคลากร กรส. ทั้งนี้ วิทยากรได้รับเกียรติจาก ดร.พัทธนนท์ เปรมสมิทธิ์ Chief Executive Consultant, In-Depth Consulting Co.,Ltd.

สิ่งที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

1. การแสดงออกของบุคคล (พฤติกรรม) ได้รับอิทธิพลจากกรอบแนวคิด ที่ประกอบด้วยความเชื่อและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ยั่งยืนจึงต้องมาจากการปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิด
2. การพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัล ที่หลายอย่างเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิด 3 ประเภท (3Cs) ได้แก่ การคิดเชิงสร้างสรรค์ (creative thinking) การคิดเชิงวิจรรณญาณ (critical thinking) และการคิดเชิงเชื่อมโยง (collaborative thinking) ซึ่งจะนำไปสู่การคิดเชิงนวัตกรรม
3. การนำตนเองออกมาจากพื้นที่คุ้นเคย (comfort zone) บุคคลต้องฝึกคิดเชิงพัฒนา (growth mindset) โดยมองหาโอกาสในปัญหา มองหาทางแก้ไข โดยยังคงเป้าหมายเดิมไว้

4. การสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง ให้คำนึงถึงสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายจะได้รับ (gain) และสิ่งที่เสียไป (pain) ทั้งนี้ให้พิจารณาบริบทและปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการรับรู้ เช่น สิ่งที่พวกเขาคิด เห็น ได้ยิน ช่องทางการรับรู้ และรูปแบบสื่อที่สนใจ เป็นต้น
5. การพัฒนาวิสัยทัศน์ขององค์กรจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วม (shared vision) ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ แล้วรวบรวมออกมาเป็นภาพที่ทุกคนในองค์กรจดจำและรับรู้ว่าคุณภาพตนเองมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ประเมินผลการดำเนินงานและบทเรียนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ผลการดำเนินงานของ ทรส. ด้านวิชาการและผลดำเนินการสร้างหรือพัฒนาผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ/นวัตกรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อภารกิจ มีทั้งหมด 5 เรื่อง

1) การศึกษาสถานการณ์ความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทย อยู่ในระหว่างการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

2) การศึกษาความรู้ด้านสุขภาพต่อมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลประชาชนไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป อยู่ในระหว่างการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และขอทุน

3) การศึกษาอำเภอดันแบบส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการ ขึ้นตอนเก็บข้อมูล

4) การเสริมสร้างครอบครัวรอบรู้ “เลี้ยงดูลูกตามคำสอนพ่อ”

5) การประเมินผลองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพต้นแบบ อยู่ในระหว่างการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

กองส่งเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการ ของคณะกรรมการสร้างเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพแห่งชาติ ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ชี้ประเด็น และกำกับติดตาม การดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์วิชาการ การจัดการความรู้ วิจัย และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนงานความรู้และสื่อสารสุขภาพ โดยจะมีประชุมหารืออย่างต่อเนื่อง และได้จัดให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ครั้งของการประชุมกองประจำเดือน เพื่อได้องค์ความรู้ และทักษะในการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง และทบทวนผลการดำเนินงาน นำไปสู่การวิเคราะห์หา Gap หาโอกาสในการพัฒนาต่อยอดการขับเคลื่อนงานความรู้ด้านสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ปิด Knowledge Gap และพัฒนาให้เป็น Knowledge Asset ของกรมอนามัย รวมถึงเน้นการกระตุ้นส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ บทเรียนการดำเนินงาน ทำให้เกิดการแบ่งปันความรู้ภายในองค์กรอย่างกว้างขวางทั่วถึง เอกสารประกอบการประชุมฯ ช่วยสนับสนุนบุคลากรให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1. นโยบายของผู้บริหาร เล็งเห็นความสำคัญ
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร (Corporate Learning Culture) มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการทดลองทำสิ่งใหม่ๆ เปิดโอกาสให้คนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้โอกาสในการพัฒนาตนเองแก่ทุกคนในองค์กร
3. การสร้างและถ่ายโอนความรู้ (Knowledge Creation and Transfer) ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้ใหม่ๆ มีการติดต่อสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ
4. การทำงานเป็นทีมและแบบเครือข่าย ตระหนักถึงความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมและเครือข่าย
5. วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นความคิดเห็นร่วมกัน (Shared Vision) ของคนในองค์กรเพื่อสนับสนุนสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งรวมถึงพันธกิจ อันจะเป็นแรงผลักดันให้การปฏิบัติงานมุ่งสู่เป้าหมาย

ทั้งนี้ รายการข้อมูลความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน มาตรการตามกลยุทธ์ PIRAB, ประเด็นความรู้ที่ให้แก่บุคลากร, มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) และดำเนินการขับเคลื่อนงานตามแผนที่กำหนดไว้ (ตามระบบ DOC 4.0) ของรอบ 5 เดือนแรก นำใช้ในรอบ 5 เดือนหลังด้วยเช่นกัน

รายการข้อมูลความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ Link :

1. https://multimedia.anamai.moph.go.th/wp-content/uploads/2018/07/66_key_message_resize.pdf
2. https://borc.anamai.moph.go.th/th/manual/download?id=83867&mid=31662&mkey=m_document&lang=th&did=27247
3. https://borc.anamai.moph.go.th/th/hlsituation/download?id=83863&mid=36628&mkey=m_document&lang=th&did=27242
4. https://borc.anamai.moph.go.th/web-upload/24xe82d9421a764bd38b31a4171c44f37a6/tinymce/KPI/2565/KPI1_36/L2/1KPI1-36_2-2-8.pdf
5. https://borc.anamai.moph.go.th/th/research-academic/download?id=76657&mid=31664&mkey=m_document&lang=th&did=24759

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) Link : https://borc.anamai.moph.go.th/web-upload/24xe82d9421a764bd38b31a4171c44f37a6/tinymce/KPI/2565/KPI2_4/1KPI2_4-4.pdf

มาตรการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามกลยุทธ์ PIRAB ดังนี้

1. มาตรการขับเคลื่อนงานความรอบรู้ด้านสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความสำคัญกับการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้สุขภาพ เข้าใจโรค ความเสี่ยง

และปัจจัยความเสี่ยง นำไปสู่การตัดสินใจลดหรือกำจัดปัจจัยเสี่ยง ปรับพฤติกรรมตนเองและปรับสภาพแวดล้อมได้ โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามบริบทพื้นที่และทำงานส่งเสริมสุขภาพกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

2.มาตรการยกระดับหน่วยงานสู่องค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ เป็นเรื่องของทุกคนในองค์กร จึงต้องมีการจัดระบบกระบวนการ และบริการที่ให้ข้อมูลและการสื่อสาร ที่เอื้อให้บุคลากรทุกคนมีความสามารถในการสื่อสาร การให้ข้อมูลสุขภาพ กิจกรรมสุขศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้รับบริการ เกิดการเข้าถึง เข้าใจ และนำข้อมูลไปใช้ ในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ

3.มาตรการขับเคลื่อนนโยบายและพัฒนาให้เกิดความรู้ด้านสุขภาพในหน่วยงาน เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยประสานและบูรณาการการดำเนินการระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งกรมอนามัยได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๓ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี แผนย่อย การสร้างความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ

4.มาตรการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมนวัตกรรมความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่ผลงาน นวัตกรรมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ

5.มาตรการสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถดำเนินงานขับเคลื่อนความรู้และสื่อสารสุขภาพ รวมทั้งการวิจัย วิชาการ การกระจายความรู้และพัฒนาทักษะเพื่อสร้างความรู้ด้านสุขภาพให้กับบุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง

ประเด็นความรู้ที่ให้แก่บุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

1.ประเด็น Health Literacy 66 key message เพื่อความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพและยกระดับความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน ถือเป็นรากฐานที่สำคัญสู่การมีสุขภาพที่ดีสมวัยในทุกช่วงชีวิต ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) จึงเป็นตัวช่วยให้ประชาชนไทยรู้เท่าทันสถานการณ์ ข้อมูลข่าวสาร และสุขภาพของตนเอง ด้วยการกลั่นกรอง ประเมิน และตัดสินใจ ที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เลือกใช้บริการและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ได้อย่างเหมาะสม

2.เกณฑ์ประเมินรับรองและคู่มือการใช้เกณฑ์สถานประกอบการรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้ นักวิชาการและ ผู้ปฏิบัติงานทั้งในและนอกระบบสุขภาพได้ใช้เป็นกรอบแนวคิด มาตรฐาน และแนวทางปฏิบัติสำหรับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาสู่องค์กรรอบรู้สุขภาพ

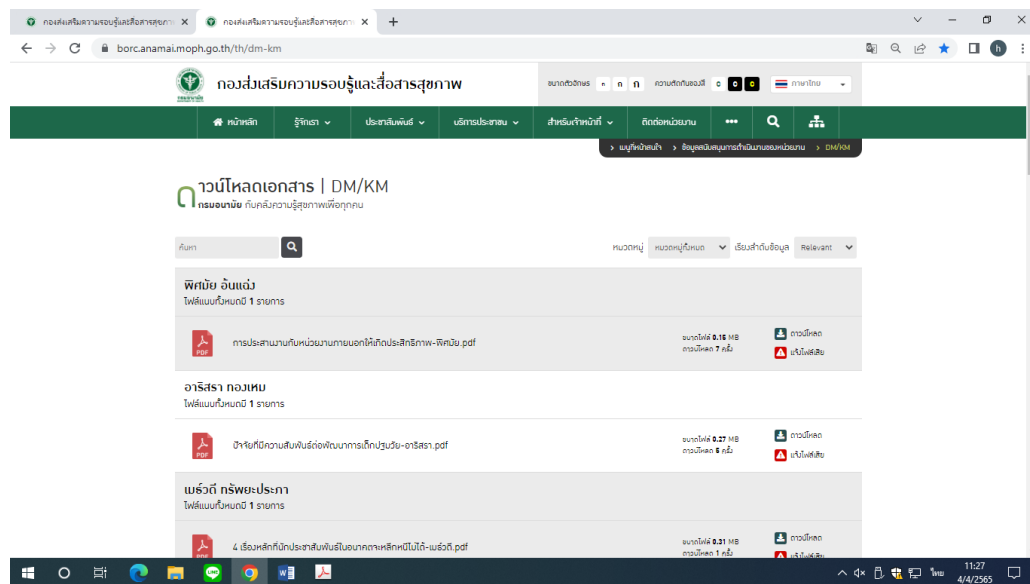
3.เกณฑ์ประเมินรับรองและคู่มือการใช้เกณฑ์โรงพยาบาลและหน่วยบริการปฐมภูมิรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อเพิ่มความสามารถในการจัดการสุขภาพของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม มีแนวทางการเปลี่ยนแปลงระบบสุขภาพที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับทีมสุขภาพ หน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่เพื่อให้มีสุขภาพที่ดียิ่งขึ้น

4.ผลการสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทยอายุ 15 ปี ขึ้นไป พ.ศ. 2562 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพและประเทศ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมืองค์ความรู้ใหม่ๆ

5.สถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย พ.ศ.2562 เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพและประเทศตามทักษะความรอบรู้ด้านสุขภาพและบริบทที่จำเป็นต่อการมีสุขภาพที่ดีทุกช่วงวัย สร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่ และสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์ เพื่อการตัดสินใจในเชิงนโยบายและการวางแผนปฏิบัติงานอย่างถูกต้องแม่นยำ

ผลงานการจัดการข้อมูลและความรู้ที่ดำเนินการจัดการอย่างเป็นระบบและพร้อมใช้งาน จำนวน 24 ผลงาน ได้ถูกรวบรวมไว้ที่เว็บไซต์ กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ

Link : <https://borc.anamai.moph.go.th/th/dm-km>

รูปภาพที่ 1 คลัง DM/KM